

Predstavitev novosti s pokojninskega področja

17. DNEVI SLOVENSKEGA ZAVAROVALNIŠTVA

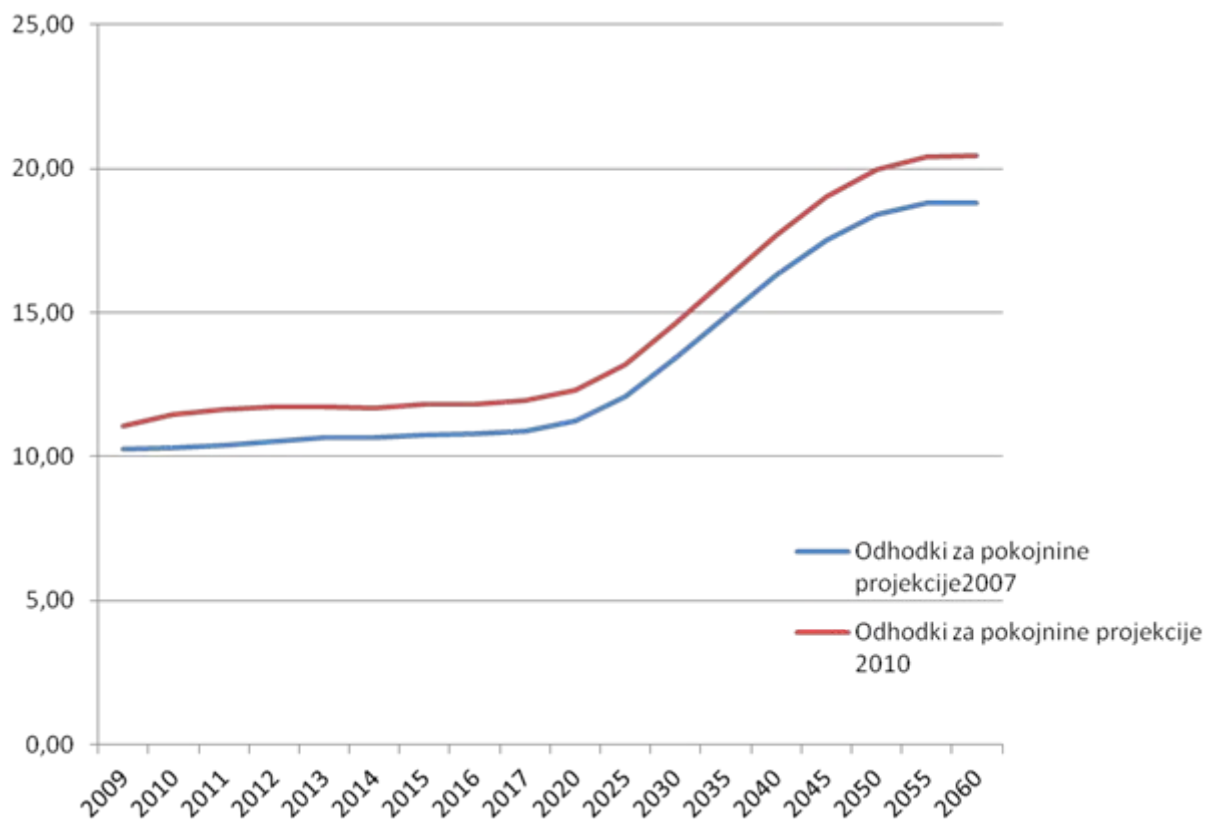
Peter Pogačar

- RAZLOGI ZA IN CILJI REFORME
- KLJUČNE REŠITVE I. FAZE REFORME
 - ✓ spremembe v obveznem zavarovanju
 - ✓ spremembe v dodatnem zavarovanju
- DILEME NADALJNJEGA RAZVOJA 2. STEBRA

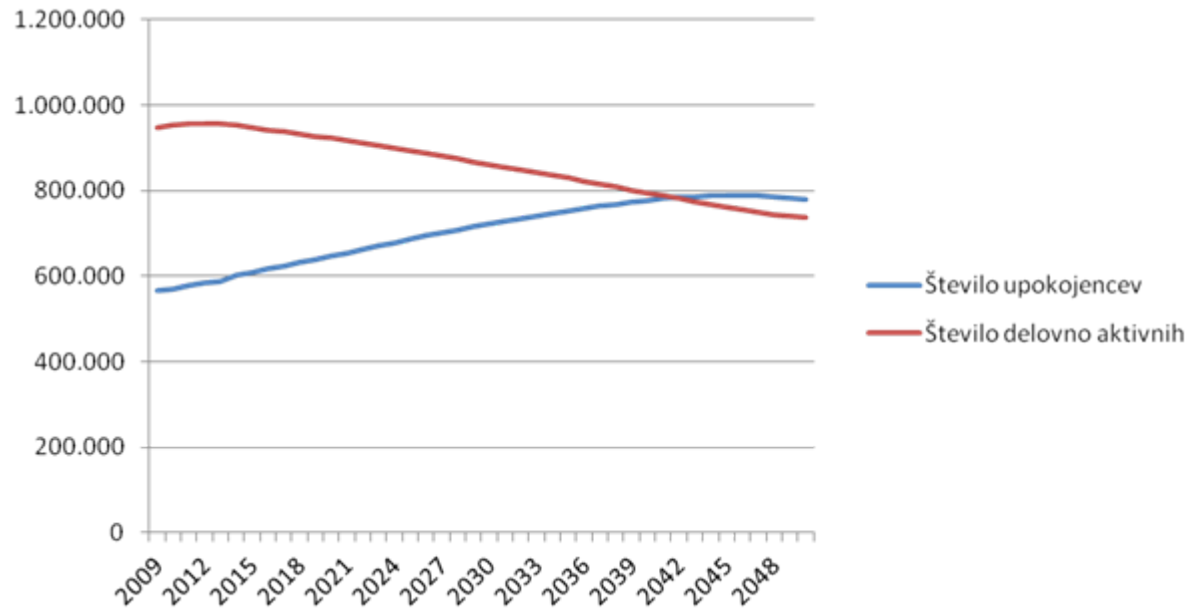

Graf 1: Odhodki za pokojnine (brez dodatka za rekreacijo in brez državnih pokojnin) projekcije pred in po krizi

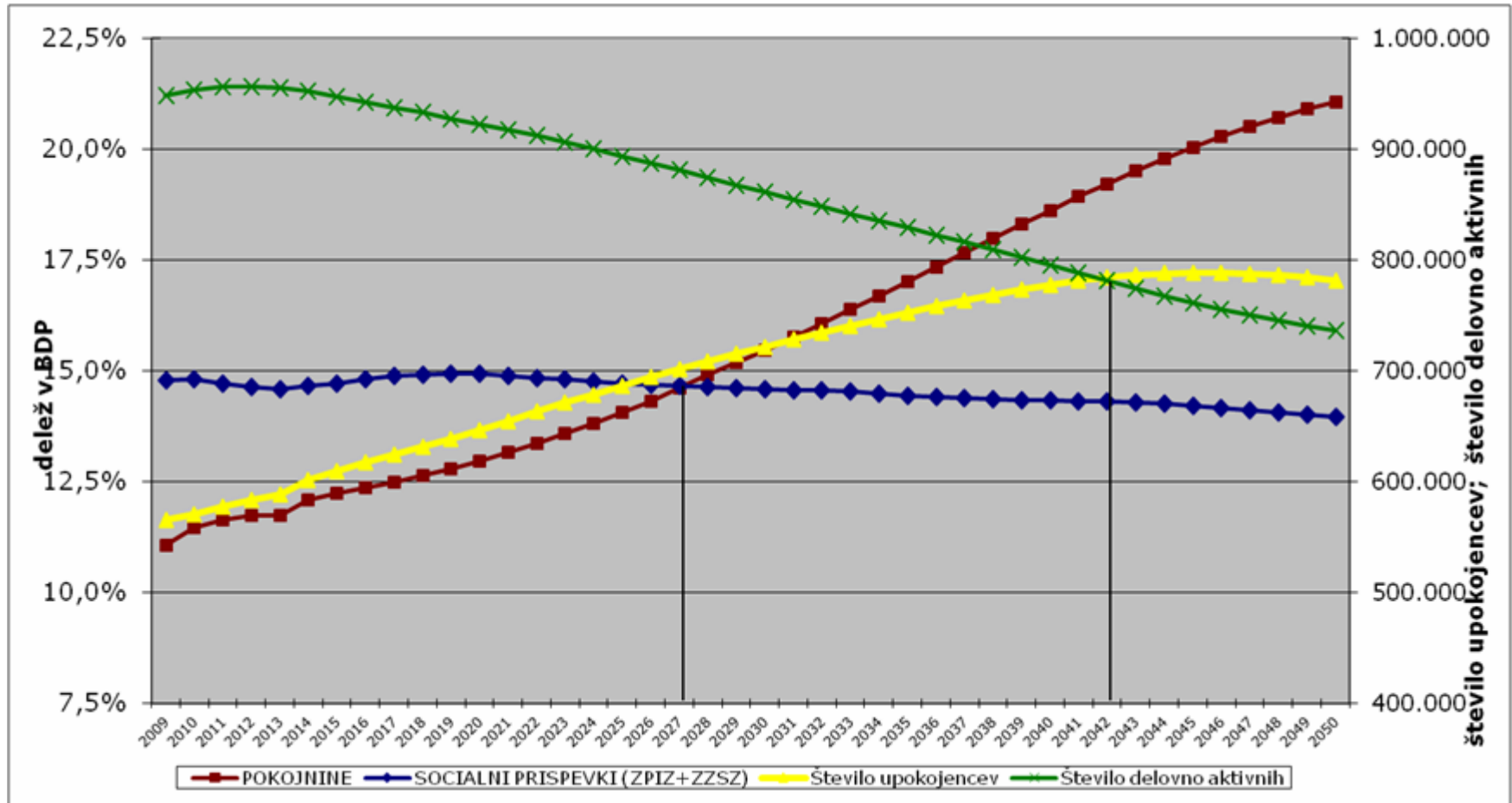

Graf 5: Naraščanje števila upokojencev in padanje števila zaposlenih

Graf 9: Prikaz stanja posameznih kategorij glede na veljavni pokojninski sistem

POTEK REFORME

1. Modernizacija veljavnega sistema

- začne veljati 1. januarja 2011
- ukrepi za zasledovanje specifičnih ciljev (povečanje deleža aktivnih zavarovancev, večja odvisnost med višino vplačil in prejemkov, preglednost sistema ter vzpostavitev učinkovitega dodatnega pokojninskega zavarovanja)

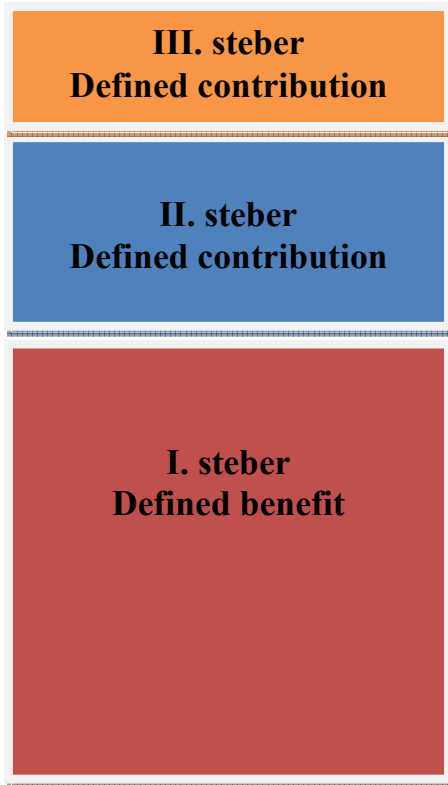
2. Vzpostavitev novega sistema

- začne veljati 1. januarja 2015
- vključijo se vsi zavarovanci, ki so na ta dan mlajši od 55 let (rojeni od 1960 dalje)
- uveljavitev tristebnega sistema z NDC

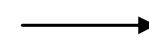
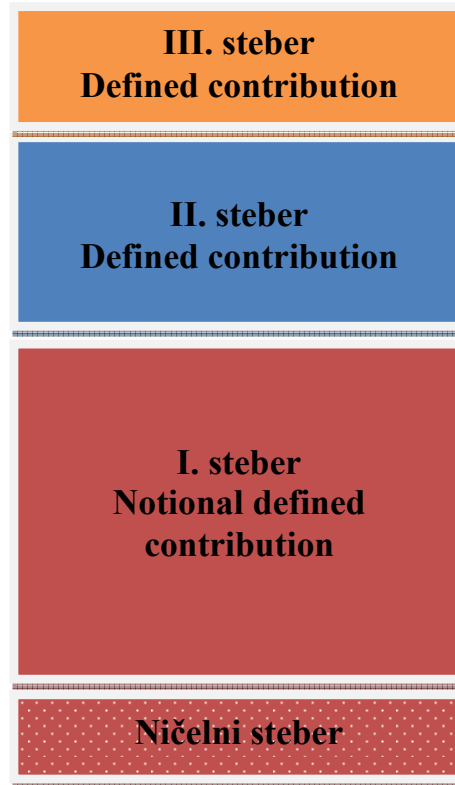

2. VZPOSTAVITEV NOVEGA SISTEMA - 2015

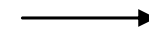
Obstoječi sistem

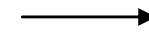
Nov sistem

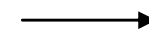
Premije zavarovancev

Premije delavcev in delodajalcev

Prispevki delavcev in delodajalcev

Prispevki PIZ (1,5%) in državni proračun

MODERNIZACIJA – ZPIZ-2

CILJI

- Dvig dejanske upokojitvene starosti
- Izločitev socialnih transferjev
 - Odvisnost višine pokojnin od vplačanih prispevkov
 priprava na nov sistem
- Vzpostavitev bolj učinkovitega 2. stebra

Average exit age from the labour force in 2008

Pensionable age for M/W in 2009

Pensionable age for M/W in 2020

Further increases in the pensionable age for M/W after 2020

Life expectancy at 2008 (unweighted average for two genders)

Projected increase in life expectancy at 65 between 2008 and 2060 (unweighted average for two genders)

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

REPUBLIKA SLOVENIJA

www.mddsz.gov.si, e: gp.mddsz@gov.si

Kotnikova 5, 1000 Ljubljana
t: 01 369 77 00, f: 01 369 78 32

	Average exit age from the labour force in 2008	Pensionable age for M/W in 2009	Pensionable age for M/W in 2020	Further increases in the pensionable age for M/W after 2020	Life expectancy at 2008 (unweighted average for two genders)	Projected increase in life expectancy at 65 between 2008 and 2060 (unweighted average for two genders)
Belgium	61,6*	62/62	65/65		18,3	5,1
Bulgaria	64,1**	63/60	63/60		14,6	6,9
Czech Republic	60,6	62/60	63y10m/63y8m	65/65	16,4	6,0
Denmark	61,3	65/65	65/65	67+/67+	17,5	5,5
Germany	61,7	65/65	65y9m/65y9m	67/67	18,5	5,1
Estonia	62,1	63/61	63/63		15,6	6,5
Ireland	64,1**	65/65	65/65 (66/66)	(68/68)	18,2	5,6
Greece	61,4	65/60	65/60	65/65	18,4	4,9
Spain	62,6	65/65	65/65 (66y4m/66y4m)	(67/67)	19,0	4,8
France	59,3	60/60	60/60		19,9	4,5
Italy	60,8	65/60	65/60		19,5	4,7
Cyprus	63,5*	65/65	65/65		18,0	5,2
Latvia	62,7	62/62	62/62		14,9	7,1
Lithuania	59,9**	62y6m/60	64/63	65/65	15,3	6,7
Luxembourg	:	65/65	65/65		18,3	5,1
Hungary	:	62/62	64/64	65/65	15,5	6,8
Malta	59,8	61/60	63/63	65/65	17,5	5,6
Netherlands	63,2	65/65	65/65 (66/66)	(67/67)	18,2	5,1
Austria	60,9*	65/60	65/60	65/65	18,7	4,9
Poland	59,3*	65/60	65/60		16,5	6,2
Portugal	62,6*	65/65	65/65		18,1	5,1
Romania	64,3**	63y4m/58y4m	65/60		15,0	6,8
Slovenia	59,8**	63/61	63/61		17,6	5,5
Slovakia	58,7*	62/62	62/62		15,2	6,8
Finland	61,6*	65/65, 63-68	65/65, (64y8m-68)	65/65, (65-68)	18,6	4,9
Sweden	63,8	61-67	61-67		18,9	4,8
UK	63,1	65/60	65/65	68/68	18,2	5,4
EU 27 average	61,4				18,2	5,3

CILJ: Dvig dejanske upokojitvene starosti

Pogoji za pridobitev pravic

Starostna pokojnina

STAROST: 63 let (Ž) 65 let (M); POKOJNINSKA DOBA: 15 let

Prehodno obdobje:

- ✓ **Ženske:** (a) 2011 (58) do 2016 (63) *oz.* (b) 2011(61 let in 6m) do 2016 (63let)
- ✓ **Moški:** 2011 (63) do 2014 (65)

Predčasna pokojnina

STAROST: 60 let; POKOJNINSKA DOBA: 38 let (Ž) in 40 let (M)

Prehodno obdobje:

- ✓ **Ženske:** 2011 (iz 57 let) do 2017 (60 let)
- ✓ **Moški:** 2011 (58 let in 6m) do 2014 (60 let)

Bonusi in malusi

- ✓ BONUSI: izpolnjen pogoj za PREDČASNO pokojnino;
 - ✓ 20% pokojnine poleg plače **ali**
 - ✓ 0,3% mesečno povišanje
- ✓ MALUSI:
 - ✓ izpolnjen pogoj za predčasno pokojnino,
 - ✓ 0,3% mesečno do polne starosti
 - ✓ ukinitiv instituta “delovne dobe”.

IZJEMA: Starostna pokojnina (brez malusov) če 43/41 delovne dobe in 60/58 let starosti

CILJ: VEČJA ODVISNOST MED PRISPEVKI/VIŠINO POKOJNINE

Pokojninska osnova →

- ✓ Pokojninska osnova: 34 let →
 - ✓ **Prehodno obdobje**: 20 let (2011) 34 let (2018)
- ✓ Kompenzacija zaradi podaljševanja pokojninske osnove -
zvišanje odmernega odstotka
- ✓ Konec horizontalne izenačenosti - **pokojnina odmerjena od plač**
 - **Vse pravice odvisne od plačila prispevkov**
- ✓ Pokojninska doba: obdobja za katera so bili plačani prispevki
- ✓ Ni več dodane dobe za čas študija, služenja vojaškega roka – **DOKUP**
- ✓ Obveščanje zavarovancev s strani države o dejansko plačanih prispevkih 1x letno
 - **Osnova za plačilo prispevkov ni omejena**

CILJ: PREGLEDNOST SISTEMA

- ✓ Pokojnine (uvedba predčasne in starostne pokojnine)
- ✓ Nadomestila za invalidnost
- ✓ Druge pravice (samo dodatek za pomoč in postrežbo in letni dodatek začasno)

Iz obsega pravic se izloči:

- x Dodatne pravice (varstveni dodatek, invalidnine)
- x Druge pravice (oskrbnina, odpravnina)
- x Državna pokojnina

8. Usklajevanje pokojnin

- ✓ Švicarska formula: $\frac{1}{2}$ dvig življenjskih stroškov, $\frac{1}{2}$ rast plač , $\xrightarrow{\quad}$ 1x letno,
- ✓ Varovalka $\xrightarrow{\quad}$ – ne more biti nižja od ugotovljene rasti cen življenjskih potrebščin $\xrightarrow{\quad}$

Obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje

- ✓ Opredelitev sheme, kot sheme z vnaprej določenimi premijami
- ✓ Pravice:
 - ✓ poklicna pokojnina od pridobitve do predčasne starostne pri ZPIZ (brez malusov)
 - ✓ dodana doba (1/4 za vsako leto opravljanja dela)
 - ✓ ob upokojitvi v obveznem zavarovanju možnost dviga sredstev v obliki enkratnega izplačila ALI prenos v PDPZ
- ✓ Pogoji za pridobitev pravice do poklicne pokojnine:
 - ✓ pokojninska doba skupaj z dodano dobo zadošča za pridobitev pravice do predčasne starostne pokojnine
 - ✓ Sredstva zadostujejo za izplačevanje poklicne pokojnine (znesek mesečne poklicne pokojnine najmanj v višini minimalne pokojnine)
- ✓ Določen postopek za ukinitve obveznosti plačevanja prispevkov za ODPZ → *delodajalec dokaže, da delovno mesto ni več zdravju škodljivo oz. je mogoče delo opravljati tudi po določeni starosti*

Spremembe v prostovoljnem DPZ

- **Cilji:**

- Vzpostavitev konkurence na trgu:

potrebno zagotoviti primerljivosti izvajalcev glede vrednotenja, pokrivanja garancij, objave donosnosti in informativnih izračunov

- Zvišanje dolgoročne donosnosti premoženja

- Zvišanje števila vključenih in povprečne vplačane premije

- Vzpostavitev enotnega in učinkovitega nadzora

- Davčna obravnava 2. stebra kot celote

KONKURENCA - PRIMERLJIVOST IZVAJALCEV

- Enoten produkt – vzajemni pokojninski sklad

preoblikovanje kritnih skladov??

- Enotno vrednotenje

Tržno?

- Način jamčenja za MZD

- Širitev kroga izvajalcev

DZU?

ZVIŠANJE DONOSNOSTI PREMOŽENJA

- Možnost izbire naložbene politike – podskladi
ali popolnoma sprostiti – vezava na ZISDU-1
- Uvedba Lyfecycle funds
- Ohranitev MZD ali / lyfecycle

PREGLEDNOST

- Ločitev kolektivnega in individualnega zavarovanja
- Obveščanje članov
- Sodelovanje članov pri upravljanju: **odbor pokojninskega sklada**

DAVČNA OBRAVNAVA 2. STEBRA KOT CELOTE

Vplačila:

Veljavne davčne olajšave niso izkoriščene

V enakem obsegu, a bolj pregledne

INDIVIDUALNA VPLAČILA – SUBVENCIJA

Izplačila:

Veljavno: všttevajo v osnovo za dohodnino

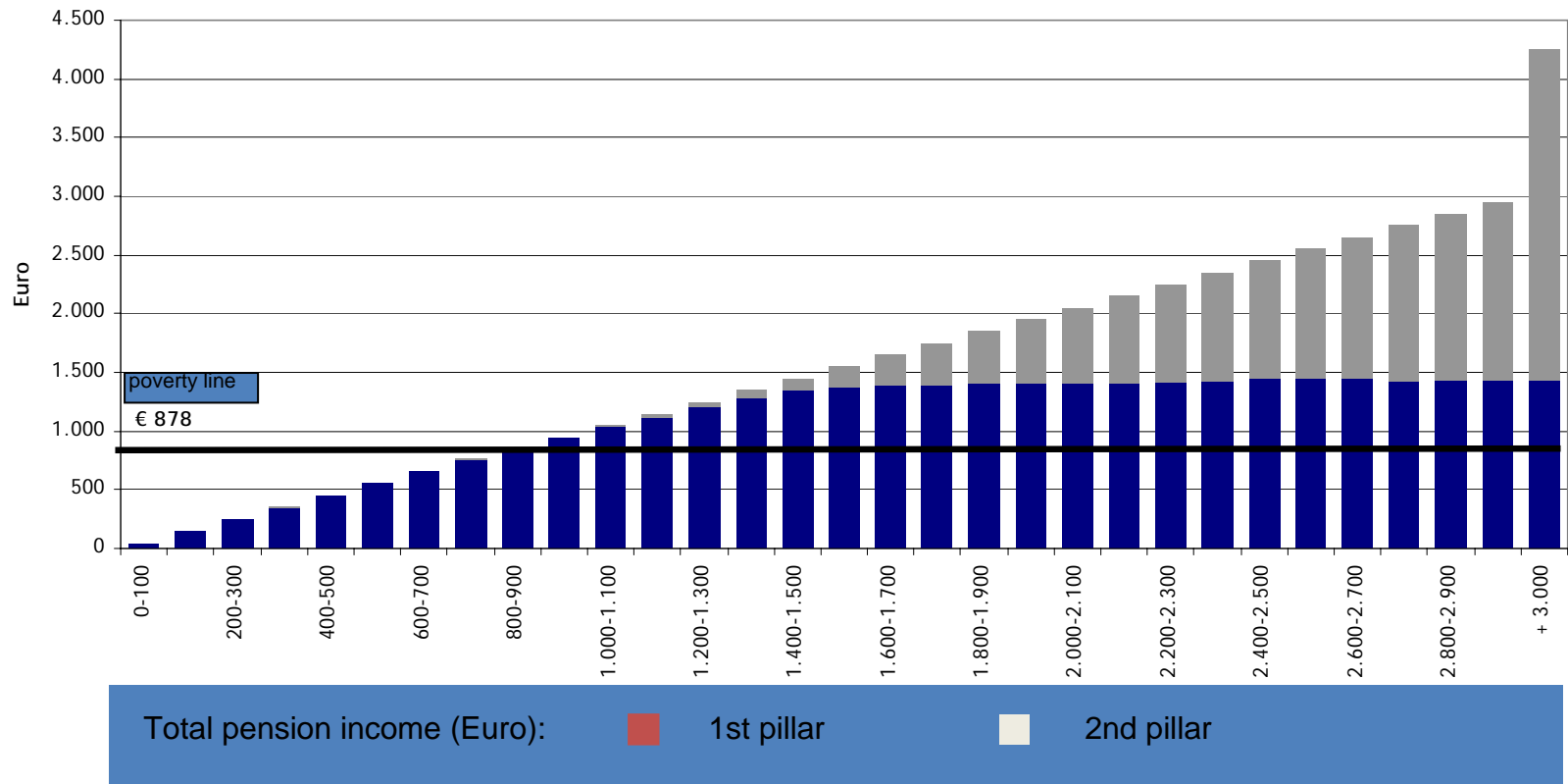
Interes države – črpanj sredstev v obliki rente –

Kombinacija s pokojnino iz obveznega zavarovanja

UREDITEV V DAVČNIH ZAKONIH

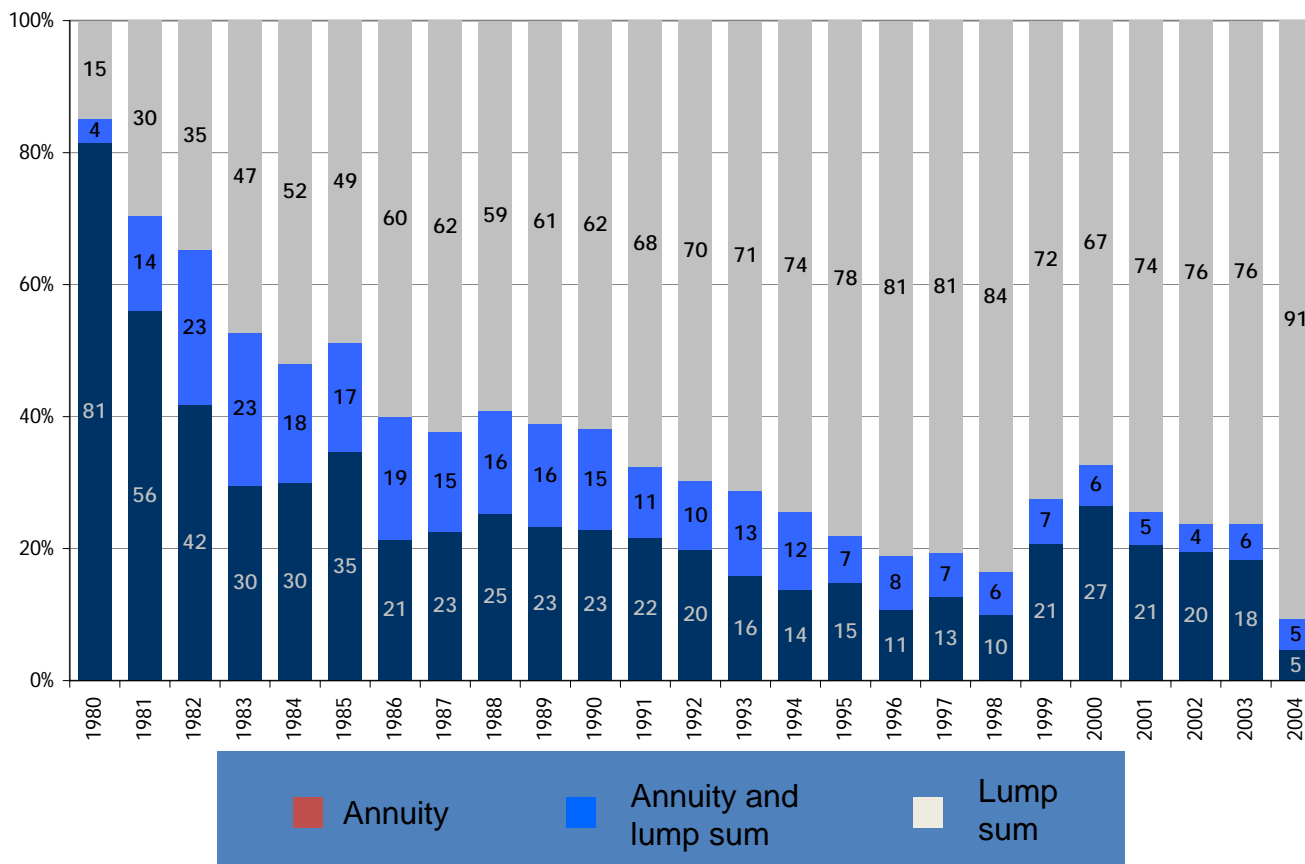

3. A growing second and third pillar

3. A growing second and third pillar

Namesto zaključka - izzivi

Zniževanje ravni pokojnin v I. stebru nadomešča 2. steber
Vendar: Markov efekt

- Neenak dostop do 2. stebra
- Različni zneski varčevanja za 2. steber
- Lump sum izplačila niso primerno nadomestilo glede na namen

VPRAŠANJA NADALJNJEGA RAZVOJA 2. STEBRA

- Prostovoljno/obvezno
- umestitev v okvir pokojninskega sistema/na trg finančnih storitev
- Izplačevanje dodatnih starostnih pokojnin

POVZETEK

Ker prihodnje generacije nimajo predstavnikov v medgeneracijskih »pogajanjih« se pojavlja moralni vidik odlašanja ukrepanja:

postavlja se vprašanje pravičnosti postavitve prihodnjih generacij v okolje, ki jih obremeni z obveznostmi in sistemi, na katere nimajo vpliva in so v njih vključene ne glede na to, ali bi to želele ali ne.